

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.110 alin.(1) din Constituție,
Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă privind reinstaurarea puterii circulatorii a monedei naționale în tranzacțiile comerciale, stoparea blocajului financiar în economie și prevenirea incapacității de plată a comercianților, inițiată de domnii senatori Vasile Horga, Mihai Lupoi și Nicolae Pătru.

I. Observații cu caracter general

1. Prin această propunere legislativă se dorește reinstaurarea în economia românească a disciplinei financiare în relațiile comerciale dintre comercianți, pe de o parte și dintre comercianți și instituțiile publice de orice fel, pe de altă parte. În contextul unui sistem de compensări inefficient și costisitor, inițiatorii consideră că este necesar un act normativ care să opereze numai cu instrumente legale de plată, care să reinstaureze puterea circulatorie a monedei naționale în relațiile comerciale, să stopeze

incapacitatea de plată a comercianților și să prevină apariția blocajului financiar.

2. Apreciem că propunerea legislativă nu aduce elemente de noutate și de substanță, care să contribuie la soluționarea problemelor financiare avute în vedere.

3. Din analiza titlului propunerii legislative și a conținutului acesteia, se constată că, pe de o parte, formularea din titlu "reinstaurarea puterii circulatorii a monedei naționale" nu concordă cu conținutul inițiativei legislative, iar, pe de altă parte, "stoparea blocajului financiar în economie și prevenirea incapacității de plată a comercianților" nu intră sub incidența art. 3 alin. (2) din Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României, cu modificările și completările ulterioare.

4. Atât din titlu, cât și din conținutul propunerii legislative, se desprinde încercarea de asociere a trei aspecte distincte și care beneficiază în prezent de un cadru legislativ specific și anume:

- în ce privește "puterea circulatorie a monedei naționale", aceasta ține de rezolvarea politicii monetare care, potrivit Legii nr. 101/1998, constituie unul din obiectivele și sarcinile prioritare ce revin Băncii Naționale a României;

- în ce privește sistemul de plăți din economie, raportat la tranzacțiile realizate de către comercianți, acesta beneficiază de un cadru normativ complex, fiind în principal în sfera de competență a Băncii Naționale a României și a Ministerului Finanțelor Publice (în privința cambiei, biletului la ordin și cecului, instrumente financiare la care se referă propunerea legislativă, există un cadru legal foarte bine conturat, la nivelul legislației internaționale în domeniu și a legislației interne. Astfel, pentru cambie și biletul la ordin, reprezentând titluri de credit și instrumente de plată, este în vigoare Legea nr. 58/1934, modificată prin Legea nr. 83/1994, pentru cec, ca instrument de plată, este în vigoare Legea nr. 59/1934, modificată prin Legea nr. 83/1994, pentru care Banca Națională a României a emis și norme de aplicare;

- în ce privește stoparea blocajului financiar în economie și prevenirea incapacității de plată, de asemenea sunt în vigoare reglementări speciale în acest domeniu. Avem în vedere: Ordonanța Guvernului nr. 18/1994 privind măsuri pentru întărirea disciplinei financiare a agenților economici, aprobată prin Legea nr. 12/1995, Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 pentru întărirea disciplinei financiar valutare,

aprobata prin Legea nr. 131/1996, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/1999 privind unele măsuri privind prevenirea incapacității de plată.

Față de cele menționate, apreciem că eventualele măsuri de îmbunătățire a cadrului legal privind disciplina financiară, diminuarea blocajului financiar în economie și prevenirea incapacității de plată a comercianților, s-ar putea face prin inițierea unor propuneri de modificare și completare a actelor normative în vigoare ce reglementează aceste domenii.

5. Tratarea în manieră restricționistă a contractelor comerciale contravine dispozițiilor legale în materie. Astfel, părțile contractante pot stabili, de comun acord, o diversitate de clauze, adecvate scopului concret urmărit. Impunerea utilizării, în cadrul raporturilor contractuale a cambiei și a biletului la ordin, atât ca instrumente tradiționale de plată, cât și în rescadențarea la plată a obligațiilor dintre comercianți, ar trebui privită printr-o abordare mai atentă a efectelor utilizării acestor instrumente financiare, care pot fi benefice, dar și fără rezultate scontate. Aceasta întrucât, deși cambia și biletul la ordin reprezintă titluri de valoare, esențială este acoperirea reală pe care o au în patrimoniul celor obligați la plată în baza lor.

II. Observații pe text

1. La art. 1, dispozițiile din Codul comercial trebuie completate cu prevederile Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată și ale Hotărârii de Guvern nr 656/1997 care aprobă Clasificarea activităților din economia națională, întrucât prevederile art. 3-6 din Codul comercial nu au corespondent în activitățile desfășurate în prezent de persoanele juridice.

De asemenea, trebuie avut în vedere că organizarea evidenței creanțelor bugetare se realizează în conformitate cu prevederile Ordonanței de Guvern nr. 11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, cu modificările și completările ulterioare.

2. La art. 2 al propunerii legislative se face referire la obligativitatea formei scrise a contractelor comerciale, printre elementele ce ar trebui să le conțină acestea neprevăzându-se termenele de plată. În mod cu totul excepțional, pentru anumite contracte comerciale, legea impune cerința formei scrise ca o condiție ad validitatem sau ad probationem. Raporturile juridice comerciale sunt caracterizate prin

celeritate. Maniera în care sunt privite aceste contracte prin art. 2 al propunerii legislative contravine celerității specifice comerțului.

Cât privește introducerea unei clauze contractuale de alegere a jurisdicției, trebuie să precizăm că părțile nu pot fi obligate să recurgă la procedura arbitrală, clauza compromisorie sau compromisul de arbitraj constituind doar opțiuni ale părților.

3. Art. 5 interzice compensarea debitelor din obligații de plată rezultate din contractele prezentate la art. 2 și utilizarea altor instrumente decât cele prevăzute la art. 3. Or, potrivit art. 1091 Cod civil, compensația este numai o modalitate de stingere a obligațiilor, alte moduri de stingere a acestora fiind novăția sau remiterea de datorie. Modurile de stingere a obligațiilor se clasifică însă în moduri de stingere care duc la realizarea creanței și moduri care nu duc la realizarea creanței. În măsura în care este vorba de compensație, nu de compensare, putem spune că aceasta este o modalitate de stingere a obligațiilor, care duce la realizarea creanței, constând în scăderea unor datorii și creanțe unele din altele astfel încât plata să poarte asupra unei singure sume de bani. Deci, din moment ce prin compensație se ajunge la realizarea creanței, nu vedem necesitatea interzicerii acesteia în raporturile comerciale.

4. Referitor la plățile comercianților, potrivit **art. 6** din propunerea legislativă, acestea se stabilesc numai pe bază de factură, urmând a fi plătite în ordinea scadenței din factură. Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor formularelor comune privind activitatea financiară și contabilă și a normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora, factura fiscală nu conține dispoziții cu privire la scadența realizării prestațiilor.

5. Art. 7 abordează obligațiile comercianților față de instituțiile publice, obligații ce urmează a fi executate la termenele prevăzute de lege, acestea reprezentând scadența obligațiilor. O astfel de prevedere credem că ar institui un paralelism, a cărei evitare este impusă prin dispozițiile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Există deja o reglementare specială în materia creanțelor bugetare și anume Ordonanța Guvernului nr. 11/1996, care prevede clar modalitățile de realizare și scadența acestor creanțe constând în impozite, taxe, contribuții, amenzi și alte sume reprezentând resurse financiare publice.

6. În art. 8 este interzisă achiziționarea de către instituțiile publice, a unor produse, lucrări sau servicii atunci când pentru acestea nu sunt prevăzute în buget sumele necesare. Achizițiile publice sunt reglementate prin acte normative speciale.

De asemenea art.8 alin. (3) stabilește în sarcina instituției publice cumpărătoare penalități de întârziere în caz de neplată la scadență. Aceste penalități s-a propus a fi egale cu cele prevăzute pentru neplata obligațiilor față de bugetul stat. Sintagma "penalități de întârziere" este specifică contractelor încheiate între persoane particulare, unde poate fi întâlnită o clauză penală. În materia obligațiilor bugetare există deja o reglementare specială, Ordonanța Guvernului 11/1996, unde se vorbește de majorări de întârziere.

7. Art. 10 alin. (2) instituie interdicția societăților și a companiilor naționale, a regiilor autonome sau a instituțiilor publice de a solicita plăți în avans pentru produsele livrate, lucrările executate sau serviciile prestate. Considerăm că o astfel de dispoziție instituie o discriminare nejustificată, în condițiile unui mediu concurențial normal, între societăți, companii naționale, regii autonome și instituții publice, pe de o parte și ceilalți comercianți pe de altă parte.

8. Art. 11 alin. (2) dispune că refuzul uneia dintre părți de a "rescadența" la plată obligațiile, dă dreptul celeilalte părți de a se adresa tribunalului în termen de 5 zile, judecata urmând a se face în regim de urgență, hotărârea fiind irevocabilă. Termenul de a "rescadența" nu se regăsește în limbajul juridic, neexistând nici în Dicționarul Explicativ al Limbii Române. Considerăm că astfel de dispoziții procedurale nu-și găsesc locul într-o astfel de lege. Se impune ca astfel de dispoziții să fie incluse în legi de procedură, unde să se explice clar înțelesul termenilor. Conceptul de judecată în regim de urgență nu este regăsit în dispozițiile Codului de procedură civilă și nici în cel de procedură penală, unde se vorbește de o procedură specifică infracțiunilor flagrante. Cât privește hotărârea judecătorească, menționarea caracterului irevocabil al acesteia, nu credem că mai este necesară. După modificarea Codului de procedură civilă prin Ordonanța de Urgență a Guvernului 138/2000, potrivit art. 720⁸, hotărârile date în primă instanță privind procesele și cererile în materie comercială sunt executorii și sunt supuse numai recursului.

9. Articolele 12 și 13 instituie anumite înlesniri la plata obligațiilor bugetare restante. Astfel de dispoziții există deja în Ordonanța Guvernului nr.11/1996 privind executarea creanțelor bugetare, iar procedura, criteriile

și competențele de acordare a acestora sunt stabilite prin Ordin al ministrului finanțelor publice pentru fiecare creditor bugetar.

10. Întrucât se dorește abrogarea unor acte normative care reglementează această materie, trebuie precizat că o astfel de măsură nu poate fi luată fără o fundamentare temeinică, din punct de vedere economic și juridic, a efectelor aplicării legii.

Față de cele expuse mai sus, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative parlamentare în forma prezentată de inițiatori.**

Cu stimă,

 Prim - Ministru
Adrian NASTASE

Domnului senator Nicolae Văcăroiu

Președintele Senatului